

(mely most valószínű) az hogy a
+E-Eis magába kútni nemű min-
denire a' veske egymást talál-
ják, de magok egymást verjék; s
minden testben van bizonyos quan-
titás fluida $\mathcal{E} = +E - E = 0E$; s ez az
alter mutatója valamelyik E. jelenlé-
tét, ha az $\mathcal{E}$. valamely testben vagy
szabad vagy +E vagy -E által decompo-
nálódik, oly formán pedig mint
péld: a' salétromot, mely is Aey-
dum Njtri Potassival, az Aeydum
Sulphuricum decompozálja, ege-
szűven a' potassival s kiskabát-
ra az Aeydum Njtrit -

Hányféle a' Bera ele'hozása módja?
Előbb az eredeti; azután a' skármorati:
az előre tartott bizonyos testekhez bizo-
nyosok hoi szulást, mely a' machina
által leghatásosab, tovább a' párt-
gás, görgős, a' melegnek bizonyos
fokozata Chemiai munkálatok, sőt
a' Csupán egymás mellé való tövise bi-
zonyos kútni börtö testekhez, mely is
a' galvanismus alappja. -
A' skármorati tartomány a' Kör-
le's (Communicatio) Distributio s ebből
eredők. -

A' Machin

És mihi núbán a' surloto festnel
(mint p.é. üveg táncos) mint kell
isotálva lenni, és a surlonak mi-
ért a' földet ötvé kövöztie?

Franklin szerint a' föld b' cellyöni
mint Magari núbát a' + ~~E~~^{er} eren
munkátát átal, a' más systemában
a' surló fest - Hje - Eje nek kell elmemi,
égik nyelver a' mássá lémzű átfer-
ditni ug mint + E jén anyi mint
- E mennyen p.é. világozój jén,
és setitög menjen.

És communicatio bol misora
reveretes fel osztása jén a' festelnek?
In ideali Beru veretönnek mondatis
ar, mely égokre ar egik superficies-
sere osztja fel a' Beru, nem beru
veretön ar, mely csupán ott veritálval
ahol kaja. a' fémek beru veritög;
üveg, kure, selgem. és nem veritög;
de s' grádicsai vagnak töiben a' re-
ketitög; és a' meger leg levelebbe re-
ketner is a' minjart mondando
distributio átal forrákat as-
nálnak, a' meger mint a' toba
eső tö körüli hullamxasok las-
sankent elveziknek.

M. Ha heges érer titetög + E con-
ductora, a' tötöben eseten világoz,
a - E

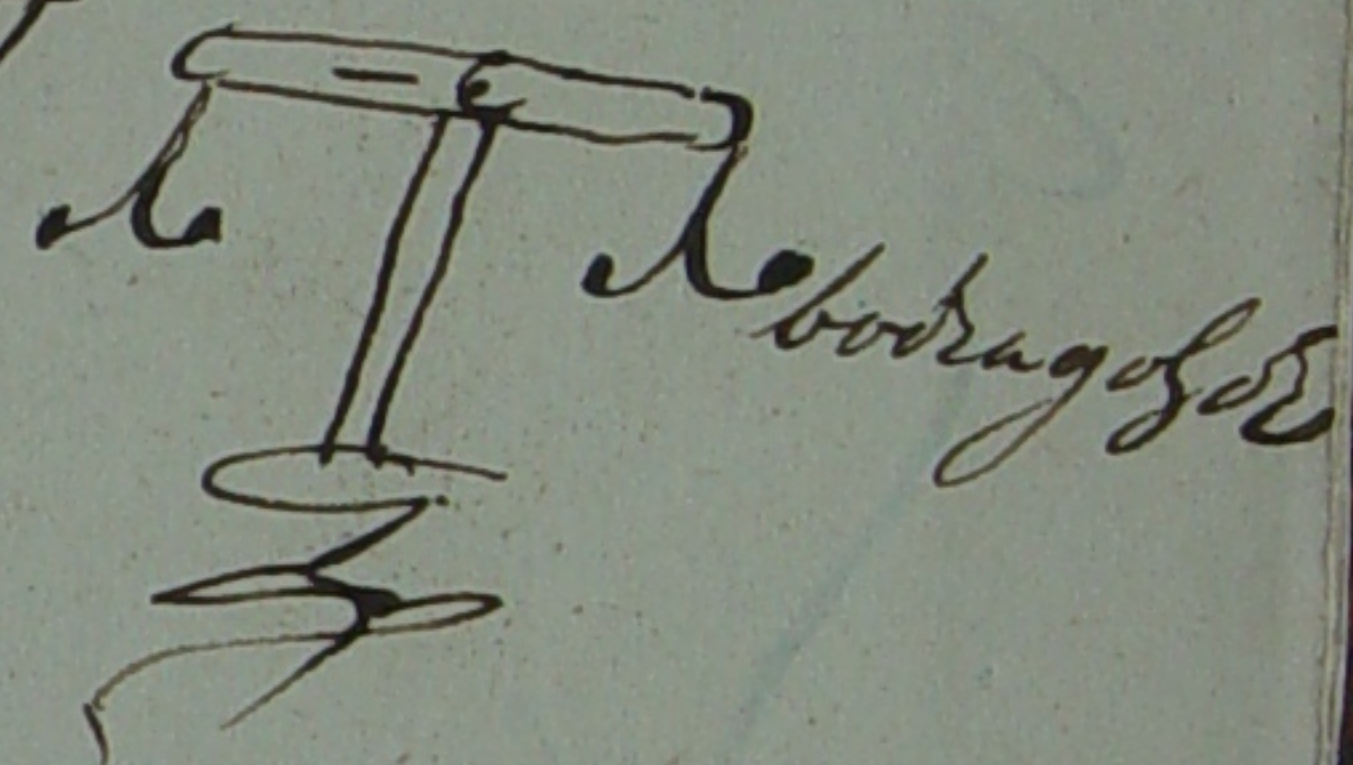
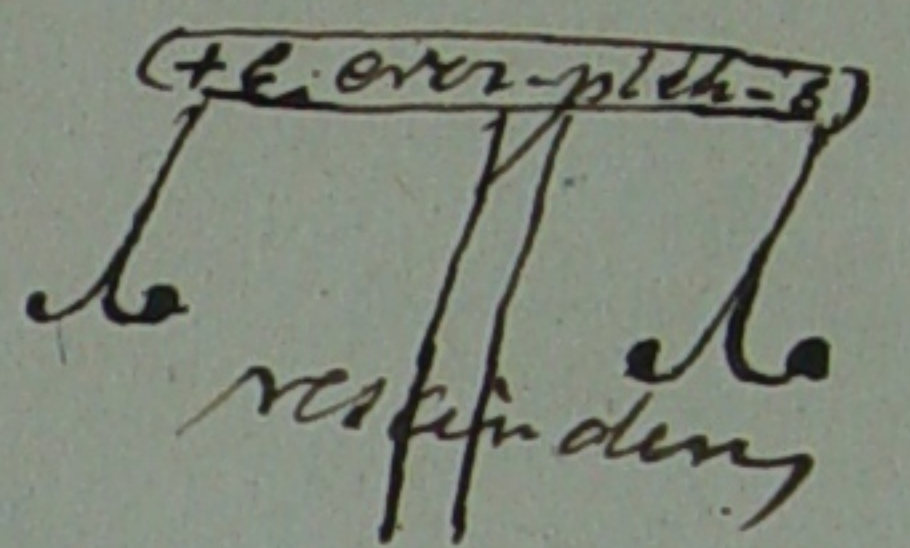

a - e. pedig behurodottan világot. - + e - e

et' Distributio vel.

et' Legelő alaplépe erenőskár mara-
ti elmes. Ha a' B. üveg eső elég
száraz leg körül illő távra tar-
tatás az ed. Conductor végéhez
mely is maga a' Berr verető" re-
spondens (azaz nem verető)
áll. et' Berrverő B. elbontja az
et' J. jét, y, y, mes + eje elnas J. je II
Eje verja magához, de a' rescin-
dens aér miatt nem egészen hűvös,
csak meg köti azt; Saron végen
a - e. is a' tulson a' + e jelenveget mu-
tatja a' szétmenő" verető" creinán
Jüggő" bodza bel golyó. Jorabba
ha az elnas masit végéhez elég
körül tartom az ujomat + e. szilva
jén ki; ha pedig emutan a' B.
el távitatás II. lép áll elő: ugyan,
a' + e elvitetve a' - e marad, tehát
abbol mar - e. Szilva lehet kap-
ni. De ha az első lépben a' + e el
nem verisívet távitatás el a' B.
in statu naturali marad az ed.
Conductor.

A
Conductor

et' II.

B563/2

a' Itvelis sémeme a' Wodrás, de
 a' - ez öfve ha pedig a' - e
 kivételre öfve esnek. Ha a' B. in
 végző hez spanyol vissz, minden
ly lesz, csak hogy a' + e is - e meg-
terelő lő nek. -

a' Distributó bol mik háimur
par ?

Elsőben a' micro Electrometrum
arusa ar Electroforum vegre
 a' Materia. ez első mint a' cu
lőben nem lathato lesz mu
tatja a' Microscopium, híntug
ahol külőben sem mi e. nem mu
tat kor nek, es ei mutatja jelen
lét; pel ez far is ferrás
párolgás át ez egő gertya láng
jából sziv lehet el mutatni. ez
Perzeveto sa menyiben lehet mind
hegy ez nek lő, mert ar elő el fog
ar e a' B. in kis lelt mag ok m
előben vereto öfve elő ve a' föld elő
ből pedig illő társa száraz air van
meg re cindens; e ez man - ar hol ere
de e nek menyisége elő tertel - Perzeve
tó hwt; ha oto + e ar elő ban is az lesz, meg
is a' py ben - e elő trén meg, ez mint ez DE

Steven
 3

Diagram illustrating a three-story building structure with a triangular roof. The roof is labeled c with a bar over it. The middle rectangular section is labeled a with a bar over it. The bottom rectangular section is labeled b with a bar over it.

6563/3

el Bateria

$$\begin{array}{r} B \quad A + C \\ \hline C \quad - \quad E \end{array}$$

ed' Batterianak, vagy inkább an-
 nak egész irányság (a' mindenből több
 bel' vezető' által' összeköttetése a'ja
 a' Batteriat.) alap képe ed. vezető
 minél inkább érve B. nem vezető
 sex is C. vezetővel, mely a' földet
 összekötteti, minél közelebbi érin-
 tésben; ha már p. o. a' machina
 vagy egyéb által $C + E$ megen,
 ez a' nem vezető' B. által distri-
 butival C ből - E t' köt meg, s
 ha C. összeravan a' földet kötve
 - E mellől a' + E elmehetven a'
 nagy divisorral feloszolni; amint
 több + E fogadhat el C., s ha
 C. érve arégit kirel, a' másik
 C. is ér, ezen kör beárasával
 a + E is - E egymáshoz rohamá-
 sa vár. Ennek lehet más a-
 latat adni p. o. egy berendezé-
 vegnél kájtát mintegy 24 g a-
 tot be' pilerve, ugyan annyira vi-
 ket töltve, melyre egy feszültség
 gombba vezüdo' ártó belé'ez-
 s. több ilyen egész irányság az C.
 irait külön vezető' által, s C. ir-
 ko

Vezet is külön öfke tövő veretö
átal ered a' Batteria.

C' Machina conductorabol
jóvő skira simplexet monda-
tik, az imint lecit skira Batte-
ria skirának, melynek erjesol-
dal hatalmasabb: a' harlei nagy
Machina minden $\frac{1}{2}$ percz alatt
3. simplex cintillat adó leiverő
skiras aérbe eg' ludot vastagság-
gal eg' sing távra p. dea eris-
csáros utat vére, 2. 3° is off hot-
sku, a' Batteria által gyjtás
át töres cet, lehet, melyet a'
menyő elégge mutat, megis
nagyobb mértékben simplex
cintilla, többnyire v. legalább
sokszor: a' simplex cintilla is a'
Csupa Machina által gyjt
több esetekben p. o. G. skir liise
skira is meg gyjtja, ha P. O. X.
van mellette, a' spiritus vinit, ha
meg melegítetül élre eg' kalánba
az insalán ülö arujával köröltve
meg gyjtja, skintug ha a' kanál
insalán

insalán

3

B563/4

insalán ülo' keribe van, a' földön
ülo' ar ujját korra' tartja.

Misoda v. let megjegyzése
mitto dolog van a' machina által?

Ez insalán ülőnek a' haja fell
áll, ha szeretken érlelt a' földön al-
lonas tere, arra hajótva türesül,
Ha ugyan az insalán ülo' a' keriben
lívó eg' nagy reigohozat a' föld
hoz' érlelt, a' földöt a' por vag
mászgyro küsi testet részeit tan-
csolnak, részeit fergo szét mozdí-
va sodrodnak, ha a' Conduiteron,
mefet primariusnak hívják,
a' surlót testét veski a' berzet lege-
lebb, küsi a' szűs küsi frictio-
val eg' b. forma tetetis, ezen szűs
let heges végén ti omlo. E. mint
hegyes machinájában vízke-
fél' fergást okoz, mely által
lehét Cugliró, Klaviroro machi-
nát csinálni f. küsibe erős machiná-
val. Továbbá ha szeretken vitetib.
a' Batteri skidra p. o. eg' úveg vren
Cugli

az a' fizika hoz a'it hangorl;
az electis esengetyü, a' tabaitmor-
gato pul attractio es repulsio al-
tal esnek. —

az a' machina villayossaga, a'
a' lege, mely fölep a' nap alatt
okorot görgös alatt lesz, arany-
féle mint a' Franklin sarkanya-
; melyet nem mervén legelőbb
többször elöb próbálni, azaz letten
a' fiával merőre menne; tett
bizonyos; es mivel a' berz a'
testet az OX: magához vona-
sára hatosítja villayos időben,
borsor inkább eseteveir, 11 miles
a' tej, esebb olne'küt öfne meg en,
a' leg villayos, ofler abraucor is
inkább pattanma. —

Micsoda revertes a' termé-
ket es vegtanban merőt szito: mod-
ja van a' berz elöhorasand esupan
eg-mus melle' tetel alatt?

Reg tapaszlatot, hozha es,
cink lan a' az also izre, deq esut
canal

tanát a' felső" izre tetetven, mi-
tor öpke érnek a' szemelőt villam,
lő; stíntug ha arégis a' nyelv
alá, a' más felül tetetve, mitor
öpke érnek a' nyelv a' skurást ére
meg pedig ha a' cink van felül
vagy erüst, a' perenti savanyu y.
tugso' ix érreket. Galvini ámint
eg belát bonerolt, i' két kütörnt
fel érreket, mefel körül egil
nel vege musculuson, a' másit ner-
vusz volt, mitor a' más két vege-
it öpke érte, meg rándult a' hót
bela laba, ugyanert többkörvösön
lehet több körbe áll emberet állat
mind a' szem en, el" horando vil-
lamma, mind a' nyelv eni izre, mind
a' rándulása nerve elihorni. De
tapasztalván Volta

hog többféle vízőrges lő heteroge-
neum csupán egymás melle' töve i-
giz + E, a' másit - E. j. p. o. a' cink es
vess
3

vez, v. erüst, arany sárg. egymas mel-
le' tettevén a' kén + Et a' más - Et
mutat:) innen ugyan a' Volta által
készült oxlop, fűszert arutan
sok alaktan csináltak:) meg is
ha H. teski a' Linlet, L. a' Cupru-
mat, P. valami porított, mely
sok, vagy inkább salmiával ned-
vesítet meg, akkor enkorba
H.C. P.H. C.P. mindenik H.P. egy
egy ismeret mondattal, saxon H., mely
szel' töl van, mondattal kén pol-
nat v. oxigen polnat, v. + pol-
nat, sőt sav polnat; a' másir
jévig Cupfer v. vez, v. Hydro-
gen polnat, v. - polnat v. alkali
polnat, mert enen oxlop hatalma
elbontva a' vixet, az ogen a' kén
polkor mégén leg alabban, a' Hydro-
gen a' ves polcot elbontva a' sav-
vali sálat, a' söt a' sav, a' H. polkor,
a' so basis, a' C. polkor mégén.

Elmellőve a' Volta oxlop ama-
garatját, mely a' kénbetűnőbb általai jelenetel
cs' kettel

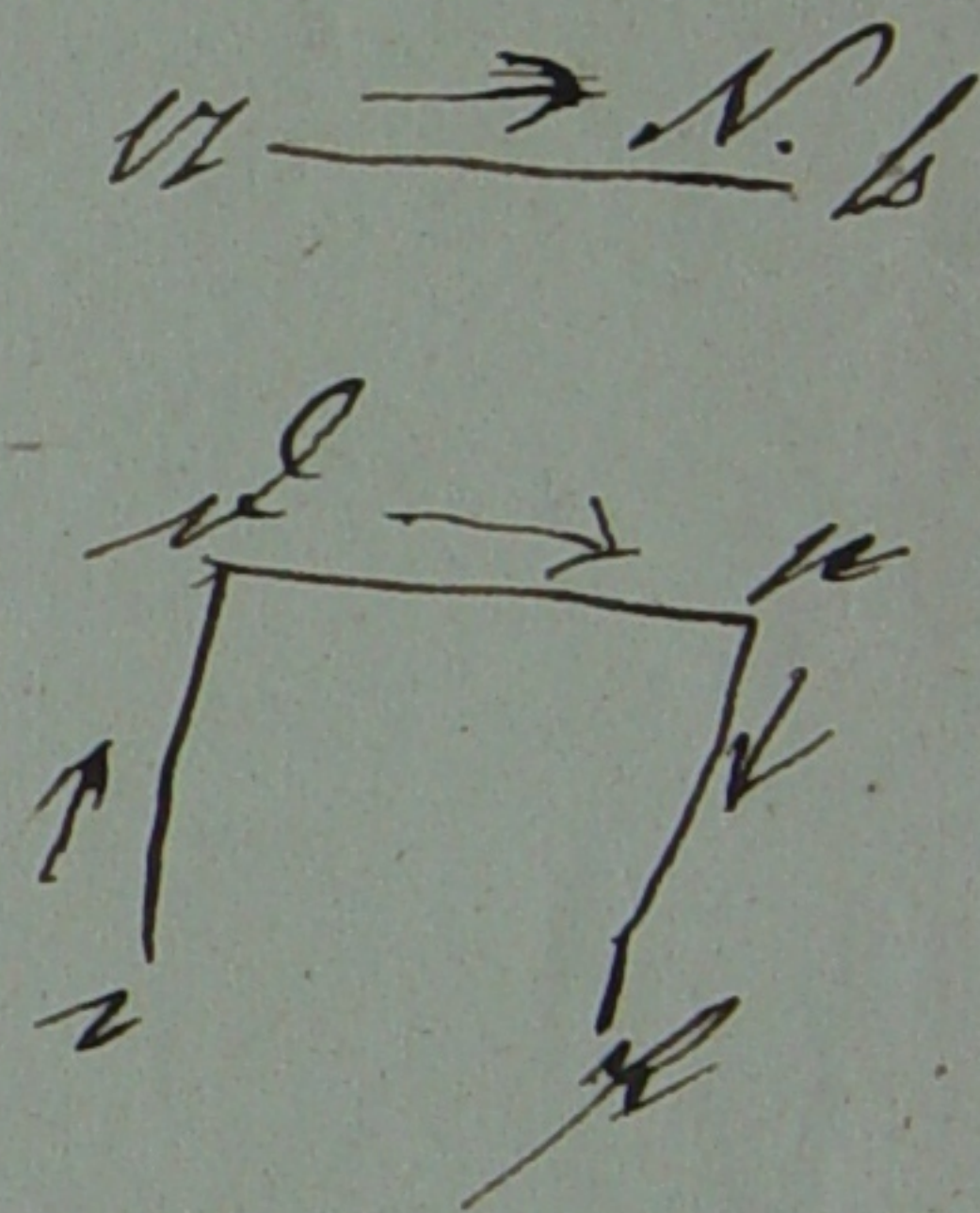
1. Lachmus, 2. Borita, 3. Sulfascali.

4. Sulfascali. rectum, 5. Ricuran.

A' testet Chemiai elbontásán li-
 vül felül B. ediget éviül a' végso-
 ben sulfascali van; ezen innen
Borita, s legszelű Lachmus, a' lachmus
 sos edigbe a' Volta orzlopa + lezárato-
 ra vege erbe / aras off ber. veretö m-
 tat, mely E. potat jó: / ezen első e-
 deig ugyan veretö drot által a' ma-
 sikkat öfke töttetik, skintug más
 drot által a' masorib a' harmadikkal,
 a' nélkül, hoz a' drotol végei öfke
 érintke, ekkor a'
 vesztül megen a' körbelső edigbe levő
Baritan, a' nélkül hoz vele egésű, ntha
 eröppen atyafias isarelső edigbe siet d,
 skintug arelső B. edigbe ar alkali ar
 eceten keresztül menve, min atyafi-
 laj elfeljtésivel a' - polgela a' ed-
 edigbe
 sitit barnavá festi.
 Nevezet, ar is hoz nem csak ha az e-
 gyle megviresetö kéirel a' + cond. s a'
 masikkal a' veretö fogatib, miga
 tör be van záva ar málra, mel
 hatása irzest öfke, et at. Panemha
 különbe zároto + es - lundug. töit öfke
 eris

eris ábra ha vris eren vesetö"
 a' vasat magnesi erivel verja vala-
 mig a' lör be van tarva, söt meg eren
 felül a' magnestünet állását is
 elváltatja, mig a' lör tarva van,
 melynek kímperre szabását követ.
 Erőleg fejezte ki, legyen v. b. mag-
 nes irányja, melyet kiuna magnesi
meridiannak. Legyen mai most er-
 re függősi lapban $\pm \theta$ n. l. veretö"
 drót C. + polus θ pedig μ veretre,
 s kárhol legyen a' magnestö" a' ka-
 báz er. hogy gondolja a' ember ma-
 gát bele a' drótba arant az N. vége
 felé a' magnesnek, s a' galvániéri,
 mig a' lör be van tarva a' magnes
 végét aron N. l. lépnek baljára
 fordítja.

És is kiülön hogy ha lo patko for-
 ma tárgy van társintettül segen-
 mel bevont, v. dróttal, segen-
 v. klopplal két felöt beáratul a' lör,
 ott mag magnes eröt lap az itt vas
 (a' + polus felöt ha jobban vola a' fázis
 N. magnesipolus lapra) hogy tö. m. m. a
 vasat

wasat is el bír. —

De midön a' per magnesi
eröt huzló, rágon megfordítva,
nem támasztja a' magnesi be-
eröt?

Hasonlólag ha láz van kivite-
lő, vér dobogal tövű, is az alto egy
erös Magnes, ha a' drotmal leíve-
ge, égít az égő: más a' más ke-
zel megfogattat, is adhat rácsot.